

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52-31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

Az iskolák háborús feljegyzései.

Gróf Mailáth Gusztáv erdélyi püspök rendelete a háború által vidékeken történelmi események feljegyzéséről az elemi iskolák számára.

A történelem az élet mestere, igen sok hasznos és szükséges ismeretet tart fenn és közöl az emberiséggel. Éppen azért kötelességünk ismerni a világ történetét is, hiszen ez mindnyájunk közös története; de különösen kell ismerni hazánk történetét, hogy annak eseményeiből megismerjük magyar hazánk gondviselészerű nagyrahivatását; a nagy áldozatokból megismerjük az igazi és helyes hazaszeretetet s nagyjaink életének szemléleténél a hazáért nagy cselekedetekre tudjuk elhatározni magunkat. A világtörténetnek nem volt soha nagyobb eseménye mint a most folyó világháború, amely már az emberiség összes testi és lelki, anyagi és szellemi életének működését érdekkörébe vonta, lekötötte, szolgálatába kényszerítette s ezáltal kimondhatatlan elváltozásokat idézett elő, melyeknek szemléleténél csodálkozva áll meg a gondolkozó ember. Ezen oriai elváltozásokat a háborúban küzdő országok egyformán érzik. Érezzük mi is! Boldog lenne hazánk, ha a nagy események hatása alatt a mostani világháborúból merített nagy tapasztalatokat eltenné tanulsággul a jövőre s ezeket mindig szeméi előtt tartaná. Szükséges tehát, hogy az eseményeket, azok hatásait ismerjük. Evégből elrendelem, hogy egyházmegyéim minden egyes iskolaszéke tanítóját, vagy ha többen vannak, egyet a több közül, bizzon meg a világháború nevezetesebb eseményeinek feljegyzésével, csatolva azoknak hatását és következményeit. Különösen fel kell jegyezni azokat az általános hatásokat, melyek a földművelésre, a kereskedelem és ipar mindenféle ágára, a politikára, a nemzetközi összeköttetésekre, a vallás-erköletes életre, az emberiség művelődésére, az emberek érzületére és gondolkozására is átalakító befolyást gyakoroltak.

Mindenesetre különös figyelemmel legyenek azokra

az eseményekre, melyek hazánkat érintik s melynek hatását mi magunk éreztük. Ezen feljegyzések elemi iskolai előadásra szánt alakban foglalandók össze, úgy hogy abból a mai világháború eseményeit, de különösen hazánknak a világháborúban átélt történetét közlő tanalakban a növendékek olvasva is megismerhessék s az eseményekből kibontakozó nagy jövőjét és dicsőségét szemlélhessék.

A háborúdulta vidékeken folytatólagosan írják meg külön is a község rövid háborús történetét is. Különösen jegyezzék fel, hogy milyen a közhangulat az oláh betörést megelőzőleg, mikor történt a betörés, mikor értek a községbe az oláh csapatok, hogy viselkedtek, mikor és hogyan folyt le a szomorú menekülés, merre, kik voltak a menekülés vezetői, az oláh parancsnokság miféle intézkedéseket tett a község közigazgatására nézve, mikor történt a felszabadítás, milyen katonaság által, mikor történt a visszatelepítés, micsoda veszteség érte a községet és egyeseket, kik lettek a menekülésnek és az oláh betörésnek áldozatai, miért.

Mindezek úgy irandók meg, hogy feltüntetve legyen vallásunk egyedül vigasztaló és fentartó ereje, a felebaráti szeretet nagy szükségessége és nagy cselekedetei, megnevezve azokat az egyéneket, kik ezekben kitűntek és vezettek önzetlenül. Az egészet lengje át a szülőföldnek igazi, nagy szeretete.

Ha történtek volna hazafiatlan, igazságtalan vagy becstelen dolgok ezidőben, vagy más visszaélések, ezeket is említsék fel, de név nélkül, úgy, hogy a növendékek az említett erényekkel szemben ezen bűnök utálatosságát érezzék és borzalommal forduljanak el a bűnöktől.

Mindezek úgy irandók meg, természetesen a legszigorubb tárgyilagossággal, hogy minden iskolai évben, a földrajzi és történettantási előadások keretében két órai tanítás anyagát képezzék. Erősen hiszem, hogy ezen előadások nyomán erősödni fog a tanulók lelkében az élő hit és az igazi hazaszeretet. Az élő hit Isten iránt, ki csodálatosan megmentette és megtartotta a népet és hazát. Az igazi hazaszeretet, midőn hallják, hogy hányan

haltak meg a hazaért, mily óriási küzdelmeken mentek át övéik, hogy megmentsek a hazát.

Ezek elrendelésénél az a szándék is vezet, hogy e korszakot alkotó események megőrkítésével emlékoszlopot emeljek az iskolák életében s így megnyissam forrasát mindazon hazafiúi erényeknek, melyekre a jövő nagy Magyarország kialakulásánál minden egyes magyar honpolgár lelkében feltétlen szükség van. Éppen azért hiszem, hogy a megbízandó tanító urak a megbízást készséggel fogadják és örömmel fognak sietni, hogy ezen emlékeztetés megbízatásnak lelkiismeretesen eleget tegyenek.

A vak gyermekek károsodása a háborúban.

Alig van hazánkban olyan intézmény, amelyet a most folyó világháború valamelyes vonatkozásban ne érintett volna. Az oktatásügy terén működők szomorúan tapasztalták, hogy az iskolák és intézetek igen tekintélyes százalékban katonai intézmények céljaira foglaltattak le, alig képeztek kivételt ez alól a szónak valódi értelmében vett humanisztikus intézmények sem. A háború kezdetén az intézmények lefoglalása abban a biztos reményben történt, hogy hiszen a háború csak addig tart, amíg a fákról a lombok lehullanak.

A háborús célokra lefoglalt intézmények közé sorolhatók a vakok nevelő- és tanintézetei. Ott ilyen intézmény szolgálja a legsúlyosabb érzékszervi fogyatkozásban szenvedő gyermekek ügyét és az öt közül négy foglaltatott le katonai célokra. Mindjárt a háború elején a vakok budapesti királyi országos intézetébe a Biztosító Intézetek hadikórháza vonult be. A Wechseltmann-féle intézetbe előbb az amerikai, majd annak eltavozása után a hollandi misszió vonult be és tartotta fenn a sebesült katonák részére a kórházat. Ügyszólván a háború elejétől a *Vöröskereszt* keretében működő kórházak céljaira foglaltatott le az ifjú vakok szegedi és a szombathelyi intézete. Egyedül a kolozsvári intézet folytathatta az oktatást, de ez is több ízben hónapokra terjedően a katonaság elszállásolása és egyéb okok miatt kénytelen volt az oktatást felfüggeszteni.

Hogy az oktatás és gondozás alatt álló vakok száma mily nagymérvű csökkenést mutat, bizonyítja az alábbi néhány adat: A gyógypedagógiai intézetek *országos szaktanársa* által kiadott *hivatalos jelentés* az 1913—14. tanévben 835 vak egyénről számol be, addig az 1915—16. tanévben 420 vak ellátásáról tudunk. A csökkenés csaknem száz százalék. Hogy ez mit jelent, minden gondolkodó elme és érző szív fel tudja fogni. Ha már most a fent megnevezett nevelő- és tanintézeteket vesszük számításunk alapjául, akkor azt találjuk, hogy az 1913—14. tanévben 469 vak gyermek, 1914—15-ben 130 és 1915—16-ban 113 részesült nevelés-oktatásban. Szomorú képe ez a humánus ügy állapotának a háború idejében. Pedig ha jól meggondoljuk, ezeket az intézményeket feltétlenül kimélni kellett volna működésükben, mert nemcsak a világtalan egyéneket juttatják a nekik leginkább megfelelő és így testi és lelki boldogságukat biztosító helyekre, hanem a haretéren küzdő apának verejtékes homlokáról az aggodalom cseppjeit is letörlik. Mennyi sóhaj,

mennyi gondteljes érzés hagyta el a szülő ajkát, látván, hogy nagy fáradsággal intézetbe juttatott szerencsétlen gyermeke ismét visszakerült a szülői házba, ahol a napi teendőket végző anyának vagy serdült gyermekeinek nemcsak terhét képezi a vak családtag és őket munkájában akadályozza hanem az eltartási költségeket is főlegesen növeli.

Nem szabad kételkednünk abban, hogy minden intézmény felemelte kéré szavát, hogy a társadalom ezen szerencsétlenei részére tartassék fenn eredeti rendeltetésének az intézet, de kénytelen volt a másik félnek kétségtelenül hazafiságból eredő kívánalmai előtt meghajolni. A vakok budapesti királyi országos intézete, mint ezen intézmények legnagyobbja, azonnal felemelte kéré szavát, amidőn észrevette, hogy Budapesten az alkalmi kórházakban több ágy áll üresen, mint ahány sebesült érkezik. Ebben az esetben valóban nem a közérdek kívánta a hadikórháznak fentartását, hanem a közérdek épen a vakok mellé szegődött, mint az intézet jog- és természet-szerű lakóihoz. És mily nehéz volt ezen szempontnak felszínre juttatása! Hány fórumon kellett a kérelmek átésnie és mily leihatlan lelki fájdalmat okoztak több oldalról annak, aki ezen kérelmet felszínre tartotta és a megvalósulás révébe juttatta! Mindezeket megismételnünk, az éjtett sebeket szinte feltépni most már felesleges doloz.

Öröndetes tény, hogy ma már hazánkban nincs vakok részére szolgáló intézmény, amely idegen érdekek felkarolását tekintené feladatául. A vakok budapesti királyi országos intézete még teljesen nem szabadult fel, épületeinek szinte egyharmad részét a vak katonák részére engedte át. Nagy áldozat ez, de mert az újabb vendéglakók is világtalanok s hazánk védelmében veszítették el látóképességüket, a helységhiányt megnyugvással tűrjük és bízunk abban, hogy az intéző körök hős katonáink számára megfelelőbb helyet találnak, a vak gyermekek pedig három év után ismét átvehetik egész terjedelmében a részükre szolgáló épületet.

Egész sorozatát adhatjuk a fentiekén kívül ama károsodásoknak, melyek a vak gyermekeket érték. Négy csoportba oszthatjuk a károsodásokat: a) *Egészségügyiek*. A nem megfelelő táplálkozás folytán a szervezet fejlődésében és növekedésében elmaradt. A tisztaságot és rendet nélkülözni kénytelen volt, miáltal többféle bajnak és betegségnek volt kitéve. b) *Morálisak*. Sok család gyermeke, különösen a serdülő korban rossz társaságokba került, miáltal nemcsak erkölcsi érteke romlott meg, hanem maga is beszédjében és cselekedetében ilyené lett. Megszokott tétlenségénél fogva kerüli a munkaalkalmat s ha dolgoznia kell, beszéddel tölti az idejét. c) *Fizikaiak*. Miután a gyermekek bizonyos időn át távol voltak az intézettől, elszoktak rendes foglalkozásuktól és állandósították a vakok sajátlagos rossz szokásait: a tétlenségből eredő szemnyomkodásokat, a kéznek inga módjára szem előtt való járatását, a felső test bolyongásszerű mozgását, kézrázásokat, fejkörzéseket stb. d) *Oktatásiak*. A huzamos tétlenség károsan befolyásolja a tapintóérzék finomságát és fejlődését. A vakok legnagyobb része iparból keresvén meg az eltartási költségeit, a kézügyesítő oktatás, valamint az ipar szünetelésével ezen ágazatokban nagyfokú visszaesés következik el. A vak járása esetén, magatartása hanyag, ebből a rendszeres iskolai oktatás főképen a testügyesítéssel kapcsolatban álló tájékozódást képes kiemelni.

TÁJÉKOZTATÓ.

Értesítés.

Az angolkisasszonyok «Sancta Maria» intézete, Eperjes, Sárosmegye a következő értesítést teszi közre szíves tudomás vétel végett: A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnak 1916. évi július hó 14-én 86.100. sz. a. kelt rendelete, illetőleg ugyancsak az 1916. év október 12-én kelt 126.412. VI. a. számú engedélye értelmében és nagymélt. és főt. dr. Fischer Colbric Ágost kassai megyéspüspök úr jóváhagyásával megnyitottuk az új szervezetű felső leányiskolát kereskedelmi iskolai felső tagozattal.

E leányiskolánk most egy évet töltött be. *Miután még mindig sokan nincsenek tisztában ez iskolával, ismétellen kivonatol mutatunk be annak szervezetéből.*

Intézetünkben fennáll jelenleg egy felső leányiskola VII. osztállyal és ehhez második irányban, a negyedik osztályhoz kapcsolódik a kereskedelmi leányiskola három osztállyal. Elnevezése tehát **róm. kath. felső leány- és kereskedelmi iskola.**

A **felső leányiskola** oly magasabb általános műveltséggel látja el növendékeit, mely nemük sajátosságának megfelel és képessékké teszi őket arra, hogy hitvesi, anyai és társadalmi hivatásukat majdan méltó módon teljesítsék.

A **felső kereskedelmi leányiskola** nevelő irányú magasabb általános műveltséggel és azokkal a szakismeretekkel látja el a tanulókat, amelyek a kereskedelmi tudást kívánó közgazdasági pályákon szükségesekek és a nő magánéletében is jól értékesíthetők. A felső V., VI., VII. és a kereskedelmi osztályok közös tárgyait együtt hallgatják a tanulók.

A polgári iskolából a kereskedelmi leányiskolába **különbözeti vizsgálat**tal lehet átlépni. E vizsgálat tárgyai: német nyelv, francia nyelv, algebra. *Németből megkívánatlik: a) Költői és prózai olvasmányok. (Fordítás.) b) Az olvasmányhoz fűződő, valamint a mindennapi életre vonatkozó beszédgyakorlatok. c) A legfontosabb tudnivalók az alaktanból és mondatantból. A nyelvtan rendszeres összefoglalása. Francia nyelvből: a) Könnyű prózai és költői olvasmányok és fordítások. b) Beszédgyakorlatok. (Négy évszak.) c) A legfontosabb tudnivalók az alaktanból: ige (segédige), főnév, melléknév, számi névmás, névelő, határozószó. Algebrából: Az algebrai írásmód. Négy alapművelet algebrailag. Többtagúak összeadása, kivonása, szorzása. Osztás egytagúakkal. Elsőfokú egyenletek egy-kettő, három ismeretlenel. Hatványozás és gyökvonás algebrailag.*

A **régi szervezetű felsőbb leányiskola** IV. osztályából szintén csak különbözeti vizsgálat után léphet a tanuló a kereskedelmibe. A vizsgálat tárgya algebra (mint fent) és fizika a felsőbb leányiskola V. oszt. anyagából. Különbözeti vizsgálatok díja 30 korona. Az intézetben internátus van, melybe 8 éves koruktól fogva felvétetnek a leánygyermek és gondos lelki, testi nevelésben részesülnek.

A felső leány- és kereskedelmi iskolába járó bentlakó növendékek tan- és tápdíjának föltételei a következők: Tápdíj 800 korona, fürdők és mosás egész évre 50 korona, tandíj az alsó osztályokban (I—IV-ig) 100 korona, V., VI., VII., osztályban 160 korona. Nem kötelező tárgyak külön díjazás alá esnek. Fizetendő az 1914. évi XXXVI. t.-c. 76. §-a alapján az Országos Tanári Nyugdíjalapra évenként 12 ko-

rona, kirándulási alap 1 korona, évvégi értesítő 2 korona, bizonyítvány 2 korona, könyvtárdíj alsó IV. osztályban 3 korona, felső tagozatban 5 korona, beiratás 30 korona.

Bővebb értesítést az intézet szívesen küld. Eperjes, 1917. évi április hó 27-ikén. Az igazgatóság.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Geyer József az egyetemes zeneirodalomban hezagpólo könyvet irt. Munkáját három főrésze, az orgona akusztikai hatásáról, a diszpozícióról és a játékasztal berendezéséről szóló fejezetekre bontja, melyek közül a diszpozícióra helyezi a legnagyobb súlyt és ezzel a fejezettel valóban mesterművet alkotott. Nem eléggé méltatható értéke a könyvnek, hogy szerzője nem egyetlen, az általa legjobban ismert és kedvelt orgonatípus ismertető leírására szorítkozik, hanem az orgona valamennyi főbb típusával behatóan foglalkozik, ezeket egymással parhuzamba állítja és ezek összefoglalásából és összehasonlításából vonja le a maga mondanivalóit. Minthogy a magyar szöveg hazánk orgonakultuszának elmaradottsága miatt sajnosan csak a legfelsőbb zenei körök megértésére és felkarolására számíthat igazán, bár így is bizonyára korszállakotóan fogja orgonaépítésünket befolyásolni, ezen rendkívül értékes könyv a közel jövőben bővített kiadásban németül is meg fog jelenni, sőt a háborús nehézségek dacára, francia és angol kiadásról is szó van. Kapható 6 koronáért Kontor Eleknel Budapest, II. ker. Lánchíd-u. 2. sz.

HIREK.

A hatodik hadikölcsön. Az államkormány a dicső győzelem érdekében ismét a nemzethez fordult: a hatodik hadikölcsönre kér jegyzéseket. A vallás- és közoktatásügyi miniszter külön felhívásban szól a nemzet tanítóihoz, hogy hazafias buzgalommal karolják fel a hadikölcsön ügyét, hivatásuk körében cselekedjenek annak sikere érdekében. Az egyházi főhatóságok közlik velünk a miniszteri rendeletet és főpásztori szavak lelkesítik a hazafiságáról mindenkor kitűnt kath. tanító-ságot, hogy cselekedjenek buzgóan és eredményesen a hadikölcsön minél nagyobb sikeréért. A miniszteri rendelet jelentést kér egyesek kiváló buzgóságáról.

Arany János születésének 100. évfordulója. Szatmár egyházmegye főpásztora f. évi VII. körlevelében elrendeli, hogy folyó évi május hó 20-án, vasárnap délelőtt, lehetőleg 11 órakor a hatóság alá tartozó valamennyi iskolában **Arany János emlékünnepe tartassék** a helyi körülmények és adott viszonyok között lehetséges külső díszszel s a nagyközön-ség bevonásával.

Halálozás. Mely részvétellel vettük a következő gyászjelentést: *A szatmárnémeti kir. kath. tanítóképzőintézet tanári testülete* mely fájdalommal — de Isten szent akaratan megnyugodva — tudatja, hogy szeretett kartársa *Pataki Lajos* áldozópap, tanítóképző-intézeti tanár életének 63-ik, áldozópapságának 40-ik, tanárkodásának 37-ik évében rövid ideig tartó kinos betegség után május hó 10-én az egyház

kegyszereivel megerősítve, Budapesten az Úrban elhunyt. Földi maradványait a rakospalotai temetőben helyezték a boldog feltámadás reményében nyugalomra. Kartársainak nagyrabecsülése, hálás tanítványainak kegyelete örzi emlékét. Szatmárnémeti, 1917. év május hó 10. *A kir. kath. tanítóképző tanári testülete.* Elhunyt tanár érdemes működését lapunk jövő számában méltóan megörökítjük.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

A pályázati hirdetéseknel minden szó egyszeri közlési díja 6 fillér.

Sztergomi érseki megye.

Zsitvamartonfalusi róm. kath. iskolaszék Pravda Gyula elhalálozása folytán megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása 4 katasztrális hold 523 □-öl föld a többi államsegély. Pályázhatnak tanítók és tanítónők. Pályázati és választási határidő *július 12.* délutáni 3 óra. Kérvények az iskolaszéki elnökhöz Szentmihály-úrra küldendők. 254 1—1

Alsóvámos (Győr mellett) kántortanítói állására *jún. 9-ig* pályázat hirdettek. Javadalma természetbeni lakás mellékkelhelyiségekkel. 20 kor. kertpótlék, 6 kataszteri hold és 4 □-öl jóminőségű szántóföld, díjlel szerinti jövedelme 90.04 kor., (jelenleg felmondható bérletben) 228 kéve rózse, 45.60 kor. értékben, munkaváltság 30 kor., községtől 225.18 kor. Pajer alappól 8.66 kor., perselypénzből 2 kor., stólaris jövedelmekből 118 kor., párpénz 15.48 kor., osztásiút 10 kor. Jövedelme többi része államsegélyből áll. Megerősítés után az állás azonnal elfoglalandó. Személyes megjelenés előnyös. Kérvények plébániahivatalnak, Alsóvámos u. p. Bácsa, Győr megye küldendők. *Pomothy Gábor* iskolaszéki elnök. 257 1—1

A **várkonyi** (Pozsonym.) róm. kath. iskolánál megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk. Javadalmazása a javadalmi jegyzőkönyv adatai szerint. 1. Két szobából és mellékkelhelyiségekből lakás és kert. 2. Tandíjkárpótlás államsegélyből 600 kor. 3. 7¹/₄ kat. hold szántóföld és rét haszonélvezete 240 kor. 4. 21 hl. rozs terménybeli járandóság 172.20 kor. 5. Kenyér és nád-váltság címén 83.03 kor. 6. Kegvuri állandó adomány 3 mérő buza 27 kor. 7. Alapítványok után 20 kor. 8. Stólarjövdelem 180 kor. összesen 1322.24 kor. Ebből 667.22 kor. kántori, 655.02 kor. tanítói javadalmazás. Az iskolaszékre címzett kérvények beküldésének határideje *jún. 1.* Választás június 3-án. *Iskolaszék.* 252 1—1

Egri érseki megye.

Ökfeleves segédet keresek. Fizetése: havi 40 kor., teljes ellátás. Mosás ágynemű nélkül. Pályázhatnak nyugdíjasok, orgonálni tudó nők is. Egyek. *Lakatos* kántor. 251 1—1

Győri püspöki megye.

A zárányi kántortanítói állásra pályázatot hirdetek. Jövedelme 1200 kor., 4¹/₂ kat. hold szántó, közös erdőből 2 résznyi illeték és lakás. Azonfelül kántori díjak. Határidő 1917. aug. 12. Horvát nyelv ismerete szükséges. Választás *aug. 15.* Próba ének-orgonálással. Személyes megjelenés nem díjaztatik. Tanítónők, óvónők is pályázhatnak, de csak helyetteseknek. Ezek havi fizetése 100 kor., lakás és tűzifa. Az állás azonnal elfoglalandó. 235 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Budaszállási róm. kath. iskolához helyettes tanerő kerestetik. Fizetése havi 100 korona. *Iskolaszék* Budaszállási up. Divény, (Nógrádm.) 250 1—1

Az **abafalai** róm. kath. iskolaszék arra az esetre, ha jelenlegi kántortanítóját katonai szolgálatra behívják, folyó évi szeptember hó 15-re állására ezennel pályázatot hirdet. Pályázhatnak okl. kántorok, tanítónők, óvónők, esetleg képezdésznők, nyugd. kántorok. A helyettes tanerő javadalmazásához a hitközség a maga részéről lakást és évi 100 koronát biztosít, a többit államsegéllyel pótolja. Pályázati határidő: *május 18.* A pályázatok a putnoki róm. kath. plébániai hivatalhoz Putnokra, Gömör és Kishont vármegye, küldendők. 253 1—1

Balogfalvára a bevonulandó tanító helyettesítésére *május 24-ére* pályázatot hirdetek. Fizetése 800 korona államsegély. Állás elfoglalandó 1917. október 1-én. Pályázati kérvények várgedei plébániai hivatalra címzendők. 258 1—1

A **sajópüspökii** (Gömör-m. u. p. Bánréve) róm. kath. iskolához a hadba vonulandó kántortanító helyettesítésére férfi vagy női tanerő kerestetik rendes helyettesi fizetéssel. A kántori teendőkhöz való jártasság megkívántatik. Az állás csak a kántortanító hadbavonulása után lesz elfoglalandó. *Iskolaszéki elnökség.* 249 1—1

Derek és Lévárt községek róm. kath. iskoláihoz hadbavonuló két tanító helyettesítésére rendes helyettesi fizetéssel helyettes kerestetik. Pályázati határidő *jún. 1.* A dereki iskolánál két tanerőt tartozik helyettesíteni. *Mázik László* plébános Derek, u. p. Harkács. 260 1—1

Szepesi püspöki megye.

A **bélakorompai** (Szepesm.) róm. kath. kántortanítói állásra f. évi *aug. 15-re* pályázatot hirdettek törvényes fizetéssel. Tót nyelv ismerete szükséges. Pályázatok iskolaszéki elnökségre címezve: Bélakorompa, up. Frigyesvágsága küldendők. 259 1—1

Az **erdősi** (Szepesm.) róm. kath. kántortanítói állásra *május 22-ig* pályázat hirdettek. Törvényes fizetés. Tót nyelv szükséges. Orgonálni tudó tanítónők is pályázhatnak. Posta Nagyhársas. 248 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **senteleki** róm. kath. iskolaszék a lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: háromszobás lakás, gazdasági épülettel és kerttel; a törvényes tanítói fizetés készpénzben, fa természetben. 200 korona kántori fizetés és legalább 300 korona stóla. Az iskola hat tanerős. Német, továbbá horvát nyelv tudása szükséges. Amennyiben azonban a megválasztott horvátul nem tudna, köteles a meghatározott istentiszteleteket horvátul elvégezni. Kötelessége a Rendszabályok értelmében. Kérvények az iskolaszéki elnök címére kéretnek Sentelekre (Vasm.) Választás *június 3-án* lesz. Személyes megjelenés kívánatos. Állás azonnal elfoglalandó. 247 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A sármelléki plébániához tartozó **Egenföld** fiókközség tanítói állásra pályázatot hirdettek. Javadalma: kétszobás lakás, konyha, kamra és istálló, 500 □-öl kert, a keszt-

helyi
Pályá
dendő

Sz
időre
megye

SZ

ügy
és g
kai f
term
hog
legj
deke

FA

Meg
ked

Sz

ban
Tizr
70 f

Sc

2 fe
zetis
pant
Ivan

Ujdon

Akt

Hábor
sági ü
ifjúság
árvak.
szinda
utánvé
pest, I

M

Má
—
ass
Ház
bor
III.
a

KO

helyi uradalmi pénztárból 400 korona és államsegély. Pályázatok május 29-ig a sármelléki plébániához küldendők. 245 2-2

Szolid négy osztályú gimnázista ajánlkozik a szünidőre kisebb fiúk mellé. Plébániahivatal Tahitótfalu, Pest-megye. 256 1-2

IGAZI VEGETÁRIUS

SZAKÁCS- ÉS GYÓGYFŐZŐKÖNYV

úgy az egészségesek, mint főképen betegek, lábadozók és gyermekek részére. (Alapos ismertetésével az amerikai Fletscherismusnak, illetve annak a legjózanabb, legtermészetesebb s legegyszerűbb étkezési rendszernek, hogy miképp lehet igen-igen kevéssel is sa mellett a lehető legjobban táplálkozni s ezen úton-módon még tömérdekét is megtakarítani s ezáltal gazdagodni?) Irta:

FARKAS ZSIGMOND egri egyházmegyei pléb.

Ára 4 korona.

Megrendelhető: a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében Budapest, IV. ker., Kecskemét-utca 2. sz.

Stampay ének- és imakönyve 12 old. háborús szöveggel bővítve: kötve 70 fillér, díszes vászonban 1 kor. 20 fill., művészi kötésben 4-5 korona. Tízre egy ingyen. Uj kotta, 40 old. ingyen, kötve 70 fillér. **Köbölkut**, Esztergom megye. 678-3

Sorozás—Szuronyroham.

2 felvonásban és színpadfelállítási tanács. Még nem zetiségi vidéken is pár nap alatt betanítható és ropant érdekes. 115 fillérrért portómentesen küldi: *Ivancsó Jenő* néptanító *Nyirgyulaj*. Jövedelem hádi-árvaiké! 231 2-5

Ujdonság!

Ujdonság!

Aktuális ifjúsági szindarabok.

Háborús jótékony célra, vagy bármilyen iskolai és ifjúsági ünnepen könnyen s hatásosan előadható, mai tárgyú ifjúsági szindarab-ujdonságok. A kárpátokban. A hadi árvák. *Rákóczi lobogója*. *Teréz néni*. *Elnökválság*. Az öt szindarab bérmentve 4 korona. (Ajánlott küldéssel 25, utánvétellel 52 fillérrrel több) küldi: Pásztor József, Budapest, I., Fehérvári u. 35. 193 4-5

Májusi zeneművek.

Május királynéja virágdaljáték K 6, karszólamok —60 magán-szólamok —60. — Magyarok Nagyszonya daljáték K 3, külön-szólamok —60. — Hazafias háborús Mária-dalok három füzet, darabonkint K 3. — Mária-dalok I. füz. 1.50, II. f. 2.—, III. f. 3.—, IV. f. 2.—, V. f. 4.—, VI. f. 2.—, összesen K 14.50. Üdvözlégymária K —50.

Megrendelhető:

KONTOR ELEK Budapest, II., Lánchid-u. 2.

Most jelent meg!

Ujdonság!

Szűz Mária hazánk reménye imakönyv.

Májusi és októberi havi ájtatosságok könyve, bővítve háborús imák és énekekkel.

Szerkesztette:

Dr. VALNICSEK BÉLA pléb.

Ára csinosan kötve 2.80 kor.

Megrendelhető a kiadó:

RÓZSA KÁLMÁN ÉS NEJE

könyvkiadó és könyvnyomda r. t.-nál.

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 30.

HEGEDŰK.

Különböző csoportokban: **Straduari, Ruggeri, Maggini, Guarneri, Amati, Bergonci, Grancino, Pandolfi, Balestrieri, Gagliano, Gobbetti, Guadagnini, Storioni, Testori, Steiner, Thier** mesterek után kivitel szerint teljes felszerelésekkel és pedig: **Vonó. Álltartó. Hangtompító. Hangolósíp. Gyanta. Hurokhuzatok 3/E, 2/A, 2/D, 1/G. Nyereg és tok. Hegedű formában I. csoport 20 kor., II. csoport 28., III. csoport 30., IV. csoport 36., V. csoport 40., VI. csoport 44., VII. csoport 50., VIII. csoport 56., IX. csoport 60., X. csoport 70., XI. csoport 80., XII. csoport 90. Legfinomabb kivitelben 100 kor.-tól feljebb szállítja**

STOWASSER cs. és királyi udv. szállító

Az ország legnagyobb hangszergyára

vonos és fuvós hangszerekben

BUDAPEST II., Lánchid-u. 5.

Ajánlja továbbá az általánosan elismert elsőrendű leghíresebb harmonium-gyártmányokat

Árjegyzék bármely hangszerről ingyen küldet k.

Legrégibb cég. Alapítatott 1770

IV. Károly király és Zita királyné

I. sz. kép.

képei a kath. isk. számára.

A Szent-István-Társulat a katolikus iskolák számára két képet is hoz forgalomba. Mind a két kép legmagasabb helyen is helybenhagyást nyert s ennek jeléül a király és királyné kézalírásával — autogrammjal — vannak ellátva.

I. sz. kép. BASCH ÁRPÁD festőművész képe, mely a királyt a Szent István-rend díszöltönyében ábrázolja.

E képhez hasonló királyné-kép most van készülöben.

A színes nyomású kép nagysága $50/40$ cm., széles margóval ellátva ára 8 korona.

II. sz. kép.

II. sz. kép. E képek mélynyomásúak (barna színben vannak tartva) s főképp a szemléltetés céljaira kiválóan alkalmasak.

A kép nagysága $50/40$ cm., a karton nagysága $68/54$ cm.

E képeket a legmagasabb helyen is az iskolai célokra kiválóan alkalmasoknak találják!

Egy-egy kép ára 6 korona.

II. sz. kép.

Minden egyes megrendelt kép után a tiszta nyereséget a Hadsegélyező Hivatalnak adjuk. Alkalmas keretéről gondoskodni fogunk. A megrendelésekre már most fogadunk előjegyzéseket.